

POSUDEK VEDOUCÍHO K DIPLOMOVÉ PRÁCI

Jméno diplomanta:	Terézia Jakubíková
Téma práce:	Porovnanie domovej prehliadky a obhliadky miesta činu v obydlí
Rozsah práce:	66 stran (od úvodu po závěr, včetně) – cca 102 normostran
Datum odevzdání práce:	4. 6. 2024
Vedoucí diplomové práce:	JUDr. Mgr. Marek Dvořák, Ph.D.
Oponent diplomové práce:	JUDr. Dalibor Šelleng, Ph.D.

1. Aktuálnost (novost) tématu, náročnost tématu na teoretické znalosti, vstupní údaje a jejich zpracování, použité metody

Diplomantka Terézia Jakubíková si za individuální téma diplomové práce psané na katedře trestního práva zvolila porovnání domovní prohlídky a ohledání místa činu v obydlí (práce je psána ve slovenském jazyce, její název tedy doslovně zní: „*Porovnanie domovej prehliadky a obhliadky miesta činu v obydlí*“). Studentkou zvolené téma je bezpochyby aktuální, a to zejména z pohledu kriminalistické praxe, neboť kupříkladu při výjezdu na místo trestněprávně relevantní události bývá často poměrně složité určit, zda a za jakých podmínek je možné vstoupit do určitých prostor, které spadají pod ochranu domovní svobody, bez souhlasu oprávněné osoby, případně jaké úkony a postupy je možné v těchto prostorech realizovat. To se odvíjí právě od správné volby procesního režimu a od nastavení zákonných pravidel. Nejen na tyto sporné aspekty, jejichž částečné vyjasnění mohla přinést i dříve předpokládaná rekodifikace trestního práva procesního, cílí předložená diplomová práce.

Soupis práce na zvolené téma vyžaduje znalosti nejen z oblasti trestního práva procesního, ale také z oblasti kriminalistické taktiky. Problematika rozebíraných úkonů má navíc s ohledem na zásahy do domovní svobody úzké propojení s ústavněprávními aspekty. Vhodná je pak bezpochyby také znalost každodenní praxe, neboť právě v té se často orgány činné v trestním řízení potýkají s problémy, které nejsou prostým pohledem do předpisů zřejmé. Náročnost tématu nejen na teoretické znalosti, ale i na poznatky z praxe, je proto spíše vyšší. Současně může být v některých ohledech obtížnější dohledat relevantní a aktuální prameny. Vedoucí práce kladně hodnotí, že se diplomantka rozhodla nejen pouze pro deskripci a analýzu jednoho z procesních úkonů, nýbrž se zaměřila na vytýčení společných, rozdílných i problematických aspektů za pomoci porovnání dvou úkonů, které v praxi mohou mít někdy nejasné kontury a vzájemně se prolínat.

Diplomantka ve své práci využívá tradičních metod zpracování a výkladu (analýza, syntéza, logická indukce, dedukce, deskripce, podstatnou roli hraje i komparace se zahraničím, zejména pak se Spojenými státy americkými, kde je odlišný přístup k předmětným institutům). V práci použité metody odpovídají tématu práce a v úvodu vytýčenému cíli autorky, který sama vymezuje jako: „*stanovit rozdiel medzi domovou prehliadkou a obhliadkou miesta činu v obydlí z hľadiska právnej úpravy a ich výkonu*“.

2. Formální a systematické členění práce; úprava práce; konkrétní připomínky k práci

V práci nalezneme 5 kapitol, z nichž všechny jsou dále členěny na podkapitoly. Nechybí ani nečíslovaný úvod a závěr, dále je v práci obsažen seznam zkratk a veškeré formální náležitosti požadované příslušnými studijními předpisy.

Diplomantka nejprve v první kapitole rozebírá domovní prohlídku a ohledání místa činu zejména po stránce terminologické a teoretické, vychází od obecných problematik pojetí a zakotvení domovní svobody či obydlí. Druhá, trestněprávně zaměřená, kapitola popisuje právní úpravu domovní prohlídky a ohledání místa činu v obydlí. Popsány zde jsou veškeré trestním řádem vyžadované náležitosti těchto úkonů, současně nechybí uvedení procesní úpravy zakotvené na úrovni interních předpisů (zejména úprava ohledání v příslušném pokynu policejního prezidenta) a v tehdy navrhovaném paragrafovém znění možného nového trestního řádu. Třetí kapitola je již více praktická a s četnými kriminalistickými přesahy, neboť se věnuje výkonu domovní prohlídky a ohledání místa činu v obydlí. Zmíněny jsou zásady, subjekty, konkrétní postupy, ale také je rozvedeno odlišení úkonů podle judikatury Ústavního soudu. Nechybí ani podkapitola věnovaná následkům nezákonného postupu, včetně rozboru tzv. doktríny plodů z otráveného stromu. Diplomantka se zaměřuje zejména na problematiku vstupů bez souhlasu oprávněné osoby. Právě třetí kapitolu vedoucí práce shledává za obsahové jádro textu. Dokumentací a hodnocením výsledků předmětných úkonů se následně zabývá kapitola čtvrtá. Zajímavý zahraniční exkurs nabízí poslední pátá obsahová kapitola předložené diplomové práce, v níž se kolegyně Jakubíková zaměřila na právní úpravu v angloamerickém právním systému, a to konkrétně na právní úpravu přímo ve Spojených státech amerických podle IV. dodatku k Ústavě USA, vč. souvisejících výjimek (například při souhlasu oprávněné osoby; zajímavá je taktéž na zahraniční judikaturu navázaná podkapitola 5.2.4. ohledně případných zvláštností v souvislosti s místem trestného činu vraždy).

Členění práce je logické a srozumitelné. Diplomantka postupuje od obecného ke konkrétnímu (a od teoretického k praktickému). Vhodné a přínosné je i zařazení zahraniční komparace do závěrečné kapitoly práce. Z hlediska celkové struktury a členění tak vedoucí nemá žádných výhrad.

Diplomantka při soupisu textu konzultovala řešené otázky i s lidmi z praxe, konkrétně s příslušníky 2. OOK, 3. OOK a SVS SKPV OŘP Praha IV., dále pak i se státní zástupkyní Obvodního státního zastupitelství pro Prahu 9. Tento postup je na místě ocenit, neboť díky němu práce přilehavě identifikuje problémy praxe, poukazuje na ně a usiluje o nalezení nejen teoreticky vhodných, ale také prakticky využitelných řešení. V textu jsou v návaznosti na zjištěné problémy i výkladové nejasnosti prezentovány vlastní názory autorky, což lze jedině kvitovat. Závěry diplomantka v případě potřeby řádně a přesvědčivě podkládá věcnými argumenty. Právě uvedené by bylo možno demonstrovat odkazem na mnohé stránky práce, nicméně pro zachování stručnosti uveďme alespoň například str. 26 a násl., kde je vymezen jeden z neuralgických bodů stávající úpravy, následuje shrnutí názorů zaznívajících v rámci odborné veřejnosti, a posléze je výklad zakončen vlastním názorem diplomantky. To je poté rozvedeno i v kontextu návrhu nového trestního řádu (str. 32 a násl.), kde vedoucí názorově souzní s akcentováním navrženého ustanovení § e43 odst. 3 i s kritickým názorem, který v obsáhlém odstavci diplomantka k předmětnému znění uvádí. K celistvosti textu napomáhají i organizačně-technické informace (např. na str. 38 ohledně složení výjezdových skupin nebo na str. 55 a násl. formy topografické a grafické dokumentace).

V textu nebyly shledány věcné nedostatky, odborná úroveň je na diplomovou práci nadstandardní. Je zřejmé, že studentka popisované problematice rozumí, disponuje znalostmi širších mezioborových souvislostí a současně nad věcmi kriticky uvažuje. Pokud by některá z částí zasluhovala drobné rozvedení, poté by to byl závěr, v němž by bylo žádoucí shrnout i v textu průběžně uváděné problematické aspekty a návrhy diplomantky *de lege ferenda*.

Taktéž formální úprava práce je zcela v pořádku – z formátování i z textu samého je zřejmé, že diplomantka věnovala dostatečný čas a úsilí korekturám při soupisu a před závěrečným odevzdáním. Výhrady v tomto směru lze mít jen zcela zanedbatelné, a často spíše subjektivní (např. ne zcela přehledný obsah kvůli delším názvům kapitol, viz např. u podkapitoly 3.5.). Lehce obtížnější je pro vedoucího práce zhodnocení stránky jazykově-gramatické s ohledem na slovenský jazyk, ve kterém si nemusí všimnout případných drobných nedokonalostí. To však samozřejmě nelze přičítat k tíži diplomantky, současně je patrné, že výraznější jazykové nedostatky se v textu nevyskytují. Lze shrnout, že text je čtivý, věty na sebe logicky navazují a informace jsou v práci prezentovány korektně a věcně správně. Až na výjimky nedochází ani k nadbytečnému opakování informací.

Diplomantka vychází z většího množství pramenů českých i cizojazyčných, nechybí ani četné aktuální a praktické poznatky čerpané z Kriminalistického sborníku (vč. příslušných kasuistik, viz např. str. 58 a násl.) či reflexe starších pramenů (ze 70. a 80. let). Obsažena je v širším rozsahu také judikatura, jejíž závěry jsou vhodně prezentovány (viz např. str. 43 a násl. u rozlišení realizace domovní prohlídky a ohledání místa činu, nebo hned poté u rozvedení doktríny plodů z otráveného stromu i řešení použitelnosti důkazu při překročení oprávnění ze strany příslušných orgánů). Jedná se především o judikaturu Ústavního soudu ČR a Nejvyššího soudu ČR. U učebnicové a komentářové literatury diplomantka správně vychází z aktuálních vydání publikací. Podkladem pro pátou kapitolu obsahující zahraniční komparaci pak byla dlouhá řada pramenů zahraniční provenience, vč. zmínění některých rozhodnutí Nejvyššího soudu USA.

Citování je prováděno řádně v souladu s citační normou, dodržen je jednotný standard. Doporučit by bylo možno větší využití citačních zkratk (např. „*op.cit.*“, příkladmo hned u poznámky pod čarou č. 2 a násl. č. 7, nebo na str. 37...). Vedoucí práce v textu neshledal znaky plagiátorství.

Diplomantka znění práce s vedoucím průběžně konzultovala a reflektovala jeho podněty. Sama aktivně přicházela s návrhy k vylepšení textu a obstarávala i praktické poznatky. Práce byla zpracována v domluveném časovém rámci. Přístup studentky Terézie Jakubíkové ke zpracování diplomové práce tak byl velice svědomitý, což se kladně promítlo do celkové kvality textu.

3. Kritéria hodnocení práce

Splnění cíle práce:	Diplomantkou vytyčený cíl práce byl naplněn, autorka splnila výzkumnou otázku a předložila kvalitní text, v němž jsou obsaženy veškeré podstatné informace vztahující se k předmětné problematice.
Samostatnost při zpracování práce včetně zhodnocení práce z hlediska plagiátorství:	Vedoucí práce neshledal známky plagiátorství, čemuž odpovídá i výsledek kontroly v SIS v systému Theses.cz (2 %) a v systému Turnitin (17 %).

Logická stavba práce:	Diplomová práce má logickou a funkční strukturu, členění do pěti obsahových kapitol je odpovídající. V textu je postupováno od obecného ke konkrétnímu, vhodné je i doplnění přeshraniční komparace do kapitoly páté.
Práce se zdroji (využití cizojazyčných zdrojů) včetně citací:	Diplomantka s prameny pracuje v textu korektně, zdroje řádně uvádí. Citování je jednotné a je provedeno v souladu s předepsanou citační normou.
Hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu):	Diplomantkou provedená hloubka analýzy je více než dostatečná, diplomantka vymezila rozebírané úkony po stránce teoretické i praktické, poukázala na jejich odlišnosti i rozvedla sporné otázky. Text navíc vhodně doplnila o vlastní názory a náměty, které by mohly přispět ke zdokonalení právní úpravy i praxe.
Úprava práce (text, grafy, tabulky):	Práce neobsahuje tabulky a grafy, což však nejde k její tíži. Z textu je patrná pečlivá jazyková korektura, úprava práce je z pohledu vedoucího bez jakýchkoliv vážnějších nedostatků.
Jazyková a stylistická úroveň:	Jazyková i stylistická úroveň autorky je velice dobrá, text je čtivý a srozumitelný. Informace jsou v práci prezentovány dostatečně odborně, současně však i pro širší veřejnost srozumitelně. Ani k jazykové či stylistické úrovni proto nelze mít žádných výhrad.

4. Doporučení/nedoporučení práce; otázky k zodpovězení při obhajobě

Celkové zhodnocení:

Posuzovaná diplomová práce je více než zdařilým zpracováním problematiky, která je pro praxi velice aktuální. Diplomantka prokázala výborné analytické schopnosti i znalosti z oboru, současně dokázala v textu vhodně propojit teoretické pojednání s praktickými poznatky a zkušenostmi. Z formální i obsahové stránky předloženého textu je zřejmá pečlivost autorky. Vedoucí práce pak může ryze kladné hodnocení doplnit i ve vztahu ke svědomitému a pokornému přístupu diplomantky po celou dobu soupisu práce. Jedná se o diplomovou práci nadstandardní úrovně.

Předložená diplomová práce kolegyně Terézie Jakubíkové tak po obsahové i po formální stránce splňuje požadavky na ni kladené a je způsobilým podkladem pro ústní obhajobu. Práci doporučuji k ústní obhajobě.

Otázky k obhajobě:

Diplomantka by v rámci ústní obhajoby mohla stručně rekapitulovat její konkrétní návrhy ke zdokonalení právní úpravy ohledání místa činu (a to s ohledem na její obecné konstatování v tomto směru obsažené v závěru práce).

Navržený klasifikační stupeň v případě úspěšné obhajoby:

výborně (1)

V Praze, dne 28. 8. 2024

Marek Dvořák